

Havs- och vattenmyndigheten
Diariennr: 2025-3660

Vår ref: R-SI20269

Helena Sjögren
Helena.sjogren@skogsindustrierna.se
Tel 072 585 72 35

Yttrande över Havs- och vattenmyndighetens remiss gällande övervakningsprogram för havsmiljödirektivet 2027-2032

Skogsindustrierna ser positivt på syftet med övervakningsprogram där syftet är att de data som samlas in ska generera största möjliga nytta för både miljön och samhället, genom att effektivt och ändamålsenligt uppfylla de krav som följer av svensk och europeisk lagstiftning. Det bör noteras att övervakning enligt havsmiljödirektivet behöver vara synkroniserat med annan övervakning då berörda områden delvis även regleras av andra direktiv.

Skogsindustrin bedömer att våra medlemmar i första hand berörs av strategierna för övergödning och farliga ämnen. Våra kommentarer hänvisar därmed främst till dessa strategier.

Sammanfattande synpunkter:

- Metoder behöver utvecklas för säkrare bedömningar
- Staten behöver avsätta mer medel till miljöövervakning
- Övervakningsdata behöver vara transparent och tillgänglig
- Utveckla metoder för bedömning av samband mellan påverkan och status

Skogsindustrierna är massa-, och pappers- och den trämekaniska industrins bransch- och arbetsgivarorganisation. Skogsindustrierna företräder ett 50-tal massa- och pappersbruk i sammanlagt 22 koncerner/företag och cirka 120 sågverk i ett 60-tal koncerner/företag, samt ett antal företag med nära anknytning till massa-, pappers-, eller trävarutillverkning. Arbetsgivarverksamheten bedrivs tillsammans med gruvsektorn och stål- och metallsektorn inom organisationen Industrierbetsgivarna. Inom Skogsindustrierna ingår verksamheten Svenskt Trä och sekretariatet för BioInnovation. Skogsindustrin sysselsätter närmare 120 000 personer och exporterade för 185 miljarder kronor 2024.

Metoder behöver utvecklas för säkrare bedömningar

Vi delar HaVs slutsats att metoderna för bedömningar behöver utvecklas och mer baseras på verkliga data i stället för expertbedömningar. Verkliga data ska också väga tyngre än en tidigare expertbedömning. Särskilt om det inte är känt vad expertbedömningen är baserad på för underlag.

Staten behöver avsätta mer medel till miljöövervakning

Övervakningen behöver öka både till frekvens och geografisk täckning. Detta är i första hand ett statligt ansvar och det lär därmed behöva avsättas mer medel till detta i statens budget. Skogsindustrin kan bidra med den data som tar fram, men för att underlätta detta kan det vara bra att se över hantering och kostnader för att rapportera in i datavärd. Branschen har sedan länge haft rekommendationen att medlemmar vid upphandling av mätning även ska lägga till att konsulter ska se till att resultaten rapporteras in till korrekt datavärd.

Övervakningsdata behöver vara transparent och tillgänglig

Viktigt med transparanta övervakningsdata och hur de legat till grund för en bedömning av status eller behov av åtgärder. Detta blir bland annat tydligt i tillståndprocesser där underlag för expertbedömningar inte alltid är tillgänglig. Det är då svårt att bedöma om expertbedömningen är korrekt eller bör ändras. Övervakningsresultat borde vara tillgänglig för alla.

Utveckla metoder för bedömning av samband mellan påverkan och status

Det är viktigt att det finns metoder för att bedöma samband mellan påverkan och status. Övervakningen ska generera största möjliga nytta för både miljön och samhället. Då behöver man kunna göra balanserade avvägningar och se om en förändrad påverkan verkligen borde kunna ändra status eller inte.

Kommentarer på våra prioriterade strategier

Övergödning – deskriptor 5

Baseras främst på vattenförvaltningens övervakning av kustvatten. Övervakning bör effektiviseras, öka frekvens och geografisk täckning och förbättra indikatorer för säkrare bedömningar

- Ändra makrofytindex i Egentliga Östersjön
- Klokt att även mäta atmosfäriska nedfall av kväve och fosfor
- Viktigt att det finns metoder för att bedöma samband mellan påverkan och status
- Viktigt med transparanta övervakningsdata och hur de legat till grund för en bedömning av status eller behov av åtgärder
- Övervakningsresultat borde vara tillgänglig för alla

Farliga ämnen – deskriptor 8

- Osäkra bedömningar på grund av få mätdata
- Nationell datahantering bör förbättras
- Övervakning av ämnen i biota kan vara att föredra framför mätning i förorenade sediment
- Biologisk effektövervakning – detta avsnitt borde inte vara med i ett övervakningsprogram då det snarare handlar om forskning. Som forskning kan det vara relevant.
- Viktigt med transparanta övervakningsdata och hur de legat till grund för en bedömning av status eller behov av åtgärder
- Övervakningsresultat borde vara tillgänglig för alla

Skogsindustrin har många kopplingar till vatten och bör vara en remissinstans i ärenden likt detta.

Stockholm

2026 03 31

För Skogsindustrierna

Helena Sjögren
Ansvarig miljöpolicy